

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 796

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 31 august 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
D E C R E T E	
488. — Decret privind rechemarea unui ambasador.....	2
489. — Decret pentru numirea unui consilier de stat	2
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
730. — Hotărâre privind modificarea unor acte normative referitoare la Programul pentru compensarea cu 90% a prețului de referință al medicamentelor pentru pensionari	2-3
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
319. — Decizie privind numirea unor reprezentanți ai statului în Consiliul de administrație al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate	3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.661. — Ordin al ministrului finanțelor publice privind prospectele de emisiune a certificatelor de trezorerie cu discount și a obligațiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii septembrie 2020	4-6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 51 din 22 iunie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	7-16

D E C R E T E
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
privind rechemarea unui ambasador

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (2) și ale art. 100 din Constituția României, republicată,
având în vedere propunerea Guvernului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Oana Cristina Popa se recheamă din calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Serbia.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

București, 31 august 2020.
Nr. 488.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
pentru numirea unui consilier de stat

În temeiul dispozițiilor art. 94 lit. c) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 3 și 4 din Legea nr. 47/1994 privind serviciile din subordinea Președintelui României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Începând cu data de 1 septembrie 2020, doamna Alexandra-Maria Bocșe se numește în funcția de consilier de stat.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 31 august 2020.
Nr. 489.

H O T Ă R Ă R I A L E G U V E R N U L U I R O M Ă N I E I
GUVERNUL ROMÂNIEI

H O T Ă R Ă R E
privind modificarea unor acte normative referitoare la Programul pentru compensarea cu 90% a prețului de referință al medicamentelor pentru pensionari

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Alineatul (3) al articolului 1 din Hotărârea Guvernului nr. 186/2009 privind aprobarea Programului pentru compensarea cu 90% a prețului de referință al medicamentelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din

27 februarie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Beneficiarii programului prevăzut la alin. (1) sunt pensionarii cu venituri din pensii și indemnizație socială pentru

pensionari de până la 1.299 lei/lună inclusiv, indiferent dacă realizează sau nu alte venituri, pentru care se aprobă compensarea cu 90% a prețului de referință al medicamentelor corespunzătoare denumirilor comune internaționale prevăzute în sublista B din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 720/2008 pentru aprobarea Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate, republicată, cu modificările ulterioare.”

Art. II. — În cuprinsul anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 140/2018 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2018—2019, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 270 din 27 martie 2018, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 2 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 720/2008 pentru aprobarea Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 5 iunie 2020, republicată, cu modificările ulterioare, sintagma „venituri din pensii și indemnizație socială pentru pensionari, de până la 1.139 lei/lună inclusiv, indiferent dacă realizează sau nu alte venituri” se înlocuiește cu sintagma „venituri din pensii și indemnizație socială pentru pensionari, de până la 1.299 lei/lună inclusiv, indiferent dacă realizează sau nu alte venituri.”

Art. III. — Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 septembrie 2020.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Raluca Turcan

Ministrul sănătății,

Nelu Tătaru

Ministrul muncii și protecției sociale,

Victoria Violeta Alexandru

Ministrul finanțelor publice,

Vasile-Florin Cițu

București, 31 august 2020.

Nr. 730.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

privind numirea unor reprezentanți ai statului în Consiliul de administrație al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate

Având în vedere propunerea ministrului sănătății formulată prin Adresa nr. 7.362 din 27 august 2020, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/4.587 din 27 august 2020,

În temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 286 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Începând cu data de 1 septembrie 2020, doamna Camelia Ghiveciu se numește în calitate de membru în Consiliul de administrație al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, pentru un mandat de 4 ani.

Art. 2. — Începând cu data prevăzută la art. 1, domnul Adrian Dumitru se numește în calitate de membru în Consiliul de administrație al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, pentru un mandat de 4 ani.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Antonel Tănase

București, 31 august 2020.

Nr. 319.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

privind prospectele de emisiune a certificatelor de trezorerie cu discount și a obligațiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii septembrie 2020

În temeiul:

— art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, al Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului-cadru privind operațiunile de piață cu titluri de stat pe piața internă, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.245/2016, al Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, al Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 12/2005 privind piața secundară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare, și al Convenției nr. 184.575/13/2005 încheiate între Ministerul Finanțelor Publice și Banca Națională a României,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — În vederea finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice, în luna septembrie 2020 se aprobă prospectele de emisiune a certificatelor de trezorerie cu discount și a obligațiunilor de stat de tip benchmark, în valoare nominală totală de 4.000 milioane lei, la care se poate adăuga suma de 540 milioane lei din alocările sesiunilor suplimentare de oferte necompetitive organizate exclusiv pentru instrumentele de tip

benchmark, prevăzute în anexele nr. 1 și 2 care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală de trezorerie și datorie publică va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu

București, 31 august 2020.
Nr. 2.661.

ANEXA Nr. 1

PROSPECT DE EMISIUNE a certificatelor de trezorerie cu discount lansate în luna septembrie 2020

Art. 1. — În vederea finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice în luna septembrie 2020, Ministerul Finanțelor Publice anunță lansarea unei emisiuni de certificate de trezorerie cu discount, astfel:

Cod ISIN	Data licitației	Data emisiunii	Data scadenței	Nr. de zile	Valoarea emisiunii — lei —
ROA8164VBSR4	3/09/2020	7/09/2020	6/09/2021	364	400,000,000

Art. 2. — Valoarea nominală individuală a unui certificat de trezorerie cu discount este de 5.000 lei.

Art. 3. — Metoda de vânzare este licitația, care va avea loc la data menționată în tabelul de mai sus, iar adjudecarea se va face după metoda cu preț multiplu.

Art. 4. — Certificatele de trezorerie cu discount pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor depune oferte atât în cont propriu, cât și în contul clienților persoane fizice și juridice.

Art. 5. — (1) Ofertele de cumpărare sunt competitive și necompetitive.

(2) În cadrul ofertei de cumpărare competitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 6.1 la Normele Băncii

Naționale a României nr. 1/2016 pentru aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare.

(3) Numărul de tranșe valorice, la rate diferite ale randamentului, nu este restricționat.

(4) Ofertele de cumpărare necompetitive pot fi depuse de persoane fizice și juridice, cu excepția instituțiilor de credit, astfel cum sunt acestea definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de clienți ai dealerilor primari.

(5) În cadrul ofertei de cumpărare necompetitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 5.1 la Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2016 pentru aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare. Se admit oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul valorii aferente fiecărei emisiuni anunțate. Oferta necompetitivă depusă de dealerul primar în contul unui singur client nu va putea depăși valoarea calculată prin aplicarea ponderii anterior menționate. Executarea acestora se va efectua la nivelul mediu ponderat al randamentului la care s-au adjudecat ofertele competitive.

(6) Fiecare tranșă a ofertei de cumpărare competitive sau necompetitive va fi de minimum 5.000 lei.

Art. 6. — Prețul și randamentul se vor determina utilizând următoarele formule:

$$P = 1 - \frac{d \times r}{360}$$

$$Y = r/P,$$

în care:

P = prețul titlului cu discount, exprimat cu patru zecimale;

d = număr de zile până la scadență;

r = rata discountului, exprimată cu două zecimale;

Y = randamentul, exprimat cu două zecimale.

Art. 7. — (1) Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Națională a României, ce acționează în calitate de administrator al pieței primare și secundare a titlurilor de stat și al sistemului de înregistrare/depozitare, în ziua licitației, în intervalul orar 10,00—12,00.

(2) Ședința de licitație începe după încheierea orarului de transmitere a ofertelor de cumpărare specificat la alin. (1).

Art. 8. — În funcție de necesitățile de finanțare și/sau de nivelul randamentului rezultat în urma licitației, Ministerul Finanțelor Publice își rezervă dreptul ca suma împrumutată aferentă unei serii să fie majorată, micșorată sau anulată.

Art. 9. — Rezultatul licitației se va stabili în aceeași zi la sediul Băncii Naționale a României de către Comisia de licitație constituită în acest scop și va fi dat publicității.

Art. 10. — Evenimentele de plată aferente certificatelor de trezorerie cu discount se gestionează în conformitate cu Regulile Sistemului de înregistrare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat — SaFIR.

Art. 11. — Dacă data la care trebuie efectuată una dintre plățile aferente titlurilor de stat este o zi de sărbătoare sau o zi nelucrătoare, plata se va face în următoarea zi lucrătoare, fără obligarea la dobânzi moratorii. Titlurile de stat care se regăsesc în această situație rămân în proprietatea deținătorului înregistrat și nu pot fi tranzacționate.

Art. 12. — Regimul fiscal al titlurilor de stat prevăzute la art. 1 este reglementat de legislația în vigoare.

ANEXA Nr. 2

PROSPECT DE EMISIUNE a obligațiunilor de stat de tip benchmark lansate în luna septembrie 2020

Art. 1. — În vederea finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice în luna septembrie 2020, Ministerul Finanțelor Publice anunță redeschiderea emisiunilor de obligațiuni de stat de tip benchmark cu scadență la 3, 4, 5, 8 și 10 ani și organizarea de sesiuni suplimentare de oferte necompetitive (SSON), astfel:

Cod ISIN*)	Data licitației	Data SSON	Data emisiunii	Data scadenței	Maturitate Nr. de ani	Maturitate reziduală Nr. de ani	Rata cuponului %	Dobânda acumulată — lei/titlu —	Valoare nominală licitație de referință — lei —	Valoare nominală SSON — lei —
RODD24CXRK47	3/09/2020	4/09/2020	7/09/2020	28/07/2025	5	4.89	3.65	20.50	800,000,000	120,000,000
RO0TLVC1MCW4	7/09/2020	8/09/2020	9/09/2020	25/11/2024	4	4.21	3.70	146.08	500,000,000	75,000,000
RO1722DBN045	10/09/2020	11/09/2020	14/09/2020	8/03/2022	5	1.48	3.40	88.49	500,000,000	75,000,000
ROINPAL298G4	14/09/2020	15/09/2020	16/09/2020	24/10/2030	10	10.11	4.15	185.96	100,000,000	15,000,000
RODD24CXRK47	17/09/2020	18/09/2020	21/09/2020	28/07/2025	5	4.85	3.65	27.50	400,000,000	60,000,000
ROJEC97WMUQ4	21/09/2020	22/09/2020	23/09/2020	25/10/2023	3	3.09	4.00	182.51	500,000,000	75,000,000
ROAW5KY5CD78	24/09/2020	25/09/2020	28/09/2020	26/01/2028	8	7.33	4.15	139.47	200,000,000	30,000,000
RO0TLVC1MCW4	28/09/2020	29/09/2020	30/09/2020	25/11/2024	4	4.16	3.70	156.69	600,000,000	90,000,000

Art. 2. — Valorile nominale totale ale emisiunilor de obligațiuni de stat de tip benchmark pot fi majorate prin redeschideri ulterioare ale acestora.

Art. 3. — Valoarea nominală individuală a unei obligațiuni de stat de tip benchmark emise înainte de data de 1 octombrie 2013 este de 10.000 lei; ulterior acestei date valoarea nominală individuală a noilor obligațiuni de stat de tip benchmark este de 5.000 lei.

*) În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 2.231/2008 privind titlurile de stat ce urmează a fi tranzacționate și pe piața reglementată administrată de Societatea Comercială „Bursa de Valori București” — S.A., aceste serii se tranzacționează simultan pe piața secundară administrată de Banca Națională a României și pe piața reglementată administrată de Societatea Comercială „Bursa de Valori București” — S.A.

Art. 4. — (1) Pentru obligațiunile de stat de tip benchmark redeschise, specificate la art. 1, dobânda (cuponul) se plătește la datele specificate în prospectele de emisiune aferente, după cum urmează:

ISIN	Ordinul privind prospectul de emisiune aferent emisiunii inițiale	Luna lansării
RODD24CXRK47	1.671/27.02.2020	Martie 2020
RO0TLVC1MCW4	2.073/30.06.2020	Iulie 2020
RO1722DBN045	356/27.02.2017	Martie 2017
ROINPAL298G4	2.073/30.06.2020	Iulie 2020
RODD24CXRK47	1.671/27.02.2020	Martie 2020
ROJEC97WMUQ4	1.899/30.04.2020	Mai 2020
ROAW5KY5CD78	409/30.01.2020	Februarie 2020
RO0TLVC1MCW4	2.073/30.06.2020	Iulie 2020

(2) Dobânda se determină conform formulei:

$D = VN \cdot r / \text{frecvența anuală a cuponului (1)}$,

în care:

D = dobânda (cupon);

VN = valoarea nominală;

r = rata cuponului.

(3) Pentru licitațiile de referință, metoda de vânzare este licitația, care va avea loc la datele menționate în tabelul de la art. 1, iar adjudecarea se va efectua după metoda cu preț multiplu. Cotația de preț va fi exprimată sub formă procentuală, cu patru zecimale.

(4) Pentru SSON, metoda de vânzare este subscripția, care va avea loc la datele menționate în tabelul de la art. 1, prețul de vânzare fiind prețul mediu de adjudecare stabilit în licitația de referință.

Art. 5. — (1) La licitația de referință, obligațiunile de stat de tip benchmark pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor transmite oferte atât în cont propriu, cât și în contul clienților, persoane fizice și juridice.

(2) În cadrul SSON, obligațiunile de stat de tip benchmark pot fi cumpărate exclusiv de dealerii primari, care vor transmite oferte în nume și cont propriu.

Art. 6. — La licitația de referință:

1. Ofertele de cumpărare sunt competitive și necompetitive.

2. În cadrul ofertei de cumpărare competitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 6.3 la Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2016 pentru aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare.

3. Numărul cotațiilor de preț nu este restricționat.

4. Ofertele de cumpărare necompetitive pot fi depuse de persoane fizice și juridice, cu excepția instituțiilor de credit, așa cum sunt acestea definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de clienți ai dealerilor primari.

5. În cadrul ofertei de cumpărare necompetitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 5.2 la Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2016 pentru aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind

piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare. Se admit oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul valorii nominale totale a licitației de referință aferente fiecărei emisiuni anunțate. Oferta necompetitivă depusă de dealerul primar în contul unui singur client nu va putea depăși valoarea calculată prin aplicarea ponderii anterior menționate. Executarea acestora se va efectua la nivelul mediu ponderat al prețului la care s-au adjudecat ofertele competitive.

6. Fiecare tranșă a ofertei de cumpărare competitive sau necompetitive va avea o valoare minimă egală cu valoarea nominală unitară aferentă fiecărui instrument emis.

Art. 7. — Pentru SSON:

1. Ofertele de cumpărare sunt necompetitive.

2. Ofertele de cumpărare necompetitive pot fi depuse exclusiv de dealerii primari care au participat la licitația de referință cu oferte de cumpărare în nume și în cont propriu, indiferent de rezultatul adjudecării la licitația de referință, procedura de adjudecare la SSON fiind descrisă în art. 26 alin. (2) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României.

3. În cadrul ofertei de cumpărare necompetitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 5.3 la Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2016 pentru aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare.

4. Valoarea minimă a ofertei necompetitive transmise în cadrul SSON va fi egală cu valoarea nominală unitară aferentă fiecărui instrument emis, plafonul maxim fiind valoarea nominală totală prevăzută la art. 1 pentru respectiva SSON.

Art. 8. — (1) Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Națională a României, ce acționează în calitate de administrator al pieței primare și secundare a titlurilor de stat și al sistemului de înregistrare/depozitare, în ziua licitației de referință în intervalul orar 10,00 — 12,00, respectiv în ziua SSON în intervalul orar 10.00 — 11,00.

(2) Ședința de licitație începe după încheierea orarului de transmitere a ofertelor de cumpărare specificat la alin. (1).

Art. 9. — În funcție de necesitățile de finanțare și/sau de nivelul randamentului rezultat în urma licitației, Ministerul Finanțelor Publice își rezervă dreptul ca suma împrumutată aferentă unei serii să fie majorată, micșorată sau anulată.

Art. 10. — Rezultatele licitației de referință/SSON se vor stabili în ziua desfășurării, la sediul Băncii Naționale a României, de către comisia de licitație constituită în acest scop și vor fi date publicității.

Art. 11. — Evenimentele de plată aferente obligațiunilor de stat de tip benchmark se gestionează în conformitate cu Regulile Sistemului de depozitare și decontare a instrumentelor financiare — SaFIR.

Art. 12. — Dacă data la care trebuie efectuată una dintre plățile aferente titlurilor de stat este o zi de sărbătoare sau o zi nelucrătoare, plata se va face în următoarea zi lucrătoare, fără obligarea la dobânzi moratorii. Titlurile de stat care se regăsesc în această situație rămân în proprietatea deținătorului înregistrat și nu pot fi tranzacționate.

Art. 13. — Regimul fiscal al titlurilor de stat prevăzute la art. 1 este reglementat de legislația în vigoare.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 51

din 22 iunie 2020

Dosar nr. 787/1/2020

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile —
președintele completului
Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan — judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu — judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negrilă — judecător la Secția I civilă
Mari Ilie — judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu — judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda — judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 787/1/2020 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 2/2013*), și ale art. 36 alin. (2) lit. a) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.567/118/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; apelanta-reclamanta a depus, prin avocat, un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Prin Încheierea din 12 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.567/118/2016, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *1) Dacă din interpretarea art. 34 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 255/2010), *se poate aprecia că dispozițiile acestei legi se completează în mod corespunzător și cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate*

publică, republicată (Legea nr. 33/1994); *2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, sunt aplicabile expropriierilor efectuate în temeiul Legii nr. 255/2010 și termenele prevăzute de art. 35 din Legea nr. 33/1994?*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 11 martie 2020 cu nr. 787/1/2020, termenul de judecată fiind stabilit la data de 22 iunie 2020.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 34. — „Dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”

10. *Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată*

Art. 35. — „Dacă în termen de un an bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sau, după caz, lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică. În acest scop, foștii proprietari vor fi notificați la adresa inițială comunicată expropriatorului în vederea plății despăgubirii convenite pentru imobilul expropriat.”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu nr. 2.567/118/2016, reclamanta X S.R.L. (fostă A S.R.L.) a chemat în judecată pe pârâțul Orașul N, prin primar, solicitând retrocedarea suprafeței de 1.453 mp teren situat în N, județul Constanța, expropriat prin Dispoziția nr. xxxx din 20 august 2012 a primarului orașului N.

12. Pârâțul a depus întâmpinare, prin care a invocat excepția autorității de lucru judecat, cu motivarea că, prin cererea care a făcut obiectul Dosarului nr. 680/118/2014 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă, reclamanta a avut aceeași solicitare, respectiv retrocedarea suprafeței de 1.453 mp teren situat în N, iar prin Sentința civilă nr. 1.096 din 7 mai 2014, pronunțată în această cauză, acțiunea a fost respinsă, hotărârea rămânând definitivă. Pe fond, pârâțul a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca nefondată.

13. Asupra excepției autorității de lucru judecat instanța s-a pronunțat prin Încheierea din 10 iunie 2016, respingând-o ca nefondată.

14. Prin Sentința civilă nr. 2.123 din 12 octombrie 2017, Tribunalul Constanța — Secția I civilă a respins cererea de chemare în judecată, ca nefondată, reținând că terenul în litigiu, proprietatea reclamantei, a fost expropriat prin Dispoziția nr. xxxx din 20 august 2012, pentru cauză de utilitate publică, în vederea realizării obiectivului de interes local intitulat „amenajarea malului Mării Negre în zona de litoral a Orașului N — Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică”, iar prin Hotărârea nr. xx din 16 octombrie 2012 s-a stabilit cu titlu de despăgubire suma de 312.850,66 lei cu TVA.

15. S-a arătat că, în conformitate cu dispozițiile art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010 și ale art. 6 alin. (11) din Normele

metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2011, cu completările ulterioare (*Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010*), după înscrierea în cartea funciară a coridorului de expropriere pe numele expropriatorului, acestuia îi incumbă obligația de a începe execuția lucrărilor într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea acestora.

16. S-a reținut că, prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu nr. 680/118/2014, reclamanta A S.R.L. a solicitat, în contradictoriu cu același pârât, retrocedarea suprafeței de 1.453 mp teren situat în N, județul Constanța; cererea de retrocedare formulată a fost respinsă cu motivarea că prin Instrucțiunea nr. 114 din 20 noiembrie 2013, emisă de Autoritatea de management pentru Programul operațional regional, s-a stabilit ca dată-limită de implementare a proiectului data de 31 decembrie 2015.

17. Prin Sentința civilă nr. 2.188 din 17 septembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.204/118/2015, admitându-se excepția autorității de lucru judecat într-o a doua cerere de retrocedare a aceleiași suprafețe de teren, s-a statuat că reclamanta s-ar fi putut prevala de o cauză diferită a acțiunii numai după data de 31 decembrie 2015, perioada anterioară acestei date fiind avută în vedere de instanțele care au judecat prima cerere.

18. După cum însuși pârâtul a recunoscut la interogatoriu, obiectivul de interes local pentru care s-a dispus exproprierea terenului în litigiu nu s-a realizat, iar lucrarea despre care se face vorbire în Procesul-verbal de recepție nr. xxxxx din 29 iunie 2016 s-a realizat exclusiv pe terenuri învecinate celui în litigiu.

19. Tribunalul a constatat că starea de lucruri relevantă de reclamantă prin cererea introductivă este dovedită; chestiunea litigioasă privește temeiul juridic în baza căruia s-ar putea solicita retrocedarea terenului expropriat în baza prevederilor Legii nr. 255/2010. Un astfel de temei juridic există numai în legea-cadru în materie de expropriere — Legea nr. 33/1994, iar reclamanta a susținut că pentru soluționarea concursului între legea generală și cea specială trebuie aplicate prevederile art. 34 din Legea nr. 255/2010. Reclamanta s-a prevalat și de principiul conform căruia atunci când legea specială nu reglementează un anumit aspect, aceasta se completează cu legea generală.

20. Instanța de fond a avut în vedere dezlegările date prin Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție — Secțiile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 27 decembrie 1999 (*Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999*), în sensul că dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 referitoare la bunurile imobile care nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat, în termen de un an, sunt aplicabile și în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea unor bunuri imobile expropriate anterior intrării în vigoare a acestei legi, dacă nu s-a realizat scopul exproprierii.

21. Au fost reținute considerentele prin care instanța supremă a argumentat în sensul că, dacă legiuitorul ar fi avut în vedere supraviețuirea lipsei posibilității de a se cere retrocedarea imobilului neutilizat în termen de un an în scopul pentru care a fost expropriat, ar fi reglementat această interdicție prin noua lege, respectiv prin Legea nr. 33/1994.

22. Făcând interpretarea *per a contrario* a acestor considerente, tribunalul a ajuns la concluzia că, dacă legiuitorul ar fi intenționat ca Legea nr. 255/2010 să prevadă posibilitatea restituirii imobilului retrocedat, ar fi reglementat expres acest lucru.

23. Or, așa cum a reținut Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă într-o cauză similară (Decizia civilă nr. 76/C din 8 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.077/118/2015), dreptul de a cere retrocedarea terenurilor expropriate care nu au fost utilizate potrivit scopului în vederea căruia s-a realizat exproprierea sau asupra cărora nu s-au realizat lucrările în termen de un an de la data exproprierii nu își găsește o statuare distinctă în Legea

nr. 255/2010, iar unica acțiune pe care acest act normativ o prevede în favoarea expropriaților este aceea în contestarea cuantumului despăgubirilor, conform art. 22 alin. (1) din lege.

24. Referirea reclamantei la prevederile art. 34 din Legea nr. 255/2010 a fost apreciată ca lipsită de relevanță, întrucât legea specială nu instituie obligativitatea realizării obiectivului pentru care s-a dispus exproprierea sau a începerii lucrărilor pentru care s-a realizat exproprierea în termen de un an de la data acesteia și nici nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea imobilului expropriat în cazul neefectuării unei noi declarații de utilitate publică în acest interval, cu atât mai mult cu cât pentru imobilele expropriate în temeiul Legii nr. 255/2010 utilitatea publică rezultă din lege și are un caracter permanent.

25. Astfel, art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 255/2010 prevede că sunt declarate de utilitate publică lucrările de construcție, reabilitare, modernizare, dezvoltare și ecologizare a zonei litorale a Mării Negre, precum și a stațiunilor turistice de interes național.

26. În conformitate cu dispozițiile art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, expropriatorul are numai obligația de a începe lucrările într-un termen rezonabil, în funcție de complexitatea acestora, ulterior operațiunii de intabulare.

27. La termenul de judecată din 25 septembrie 2016, reprezentantul reclamantei a declarat că societatea nu a primit nicio despăgubire și nici nu a fost consemnată de pârât vreo sumă la dispoziția reclamantei, însă, în cadrul Dosarului nr. 680/118/2014 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă, reclamanta a recunoscut că s-a adresat instanței competente, în temeiul art. 22 alin. (1) din Legea nr. 255/2010, pentru a obține o majorare a despăgubirii.

28. Pentru toate aceste considerente, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca nefondată.

29. Împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamanta, solicitând schimbarea în tot a sentinței atacate, în sensul admiterii cererii de chemare în judecată și retrocedării terenului expropriat.

30. În motivarea apelului s-a arătat că instanța de fond a interpretat greșit Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, și a aplicat-o eronat în speță, deoarece problema în discuție se referă la o altă situație decât aceea avută în vedere de instanța supremă, respectiv la completarea Legii nr. 255/2010 (legea specială) cu dispozițiile Legii nr. 33/1994 (legea generală), în ceea ce privește retrocedarea imobilelor expropriate în baza Legii nr. 255/2010. Prin urmare, în speță nu este vorba de aplicarea legii în timp, ci despre aplicarea principiului *specialia generalibus derogant*.

31. Apelanta-reclamantă a susținut că este greșită întreaga motivare a primei instanțe, care se bazează pe argumentul că Legea nr. 255/2010 nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea imobilului expropriat, deoarece din coroborarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 255/2010 cu cele ale art. 35 din Legea nr. 33/1994 rezultă că există posibilitatea retrocedării imobilului expropriat și în situația în care exproprierea a avut loc în baza legii speciale, act normativ care se completează cu legea generală sub acest aspect.

32. În opinia apelantei, posibilitatea retrocedării nu contravine prevederilor Legii nr. 255/2010, instanța reținând că pârâtul a recunoscut la interogatoriu că obiectivul de interes local pentru care s-a dispus exproprierea terenului în litigiu nu s-a realizat, iar lucrarea despre care se face vorbire în Procesul-verbal de recepție nr. xxxxx din 29 iunie 2016 s-a realizat exclusiv pe terenurile învecinate celui în litigiu.

33. De asemenea apelanta-reclamantă a învederat că în Dosarul nr. 680/118/2014, în care judecata s-a purtat între aceleași părți, instanța a reținut cu autoritate de lucru judecat caracterul special al Legii nr. 255/2010 față de Legea nr. 33/1994, precum și posibilitatea retrocedării imobilului expropriat în baza legii speciale, însă, în ceea ce privește

termenul retrocedării, acesta nu va fi cel prevăzut de art. 35 din Legea nr. 33/1994 (un an), ci va fi cel prevăzut de art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, anume un termen considerat rezonabil.

34. La termenul din 27 martie 2019, apelanta-reclamantă, prin avocat, a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă.

35. Prin Încheierea din 12 aprilie 2019, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

36. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ, după cum urmează:

— cauza este în curs de judecată, în apel, pe rolul Curții de Apel Constanța;

— Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a fost investită cu soluționarea apelului declarat împotriva unei sentințe pronunțate de Tribunalul Constanța — Secția I civilă într-o cauză în materia exproprierii, în care s-a solicitat retrocedarea unui bun expropriat, cauză în care sunt incidente prevederile Legii nr. 255/2010 și ale Legii nr. 33/1994, acte normative privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică. Hotărârile pronunțate în materia exproprierii nu sunt supuse recursului, astfel cum dispune art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, iar Curtea de Apel Constanța judecă apelul în ultimă instanță;

— Curtea de Apel Constanța este competentă material și teritorial să judece calea de atac declarată de reclamantă, în conformitate cu prevederile art. 96 pct. 2 din Codul de procedură civilă și ale art. 36 alin. (1) și art. 40 din Legea nr. 33/1994;

— de lămurire modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 255/2010 și ale art. 35 din Legea nr. 33/1994 depinde soluționarea pe fond a cauzei, deoarece obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie retrocedarea bunului expropriat de la reclamantă în temeiul Legii nr. 255/2010, iar prin apelul declarat se critică argumentul instanței de fond potrivit căruia o cerere de retrocedare a unui bun expropriat pe acest temei nu își găsește o statuare distinctă în actul normativ, legea specială nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a obține retrocedarea imobilului, iar dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 nu sunt aplicabile pentru că legiuitorul nu a intenționat să prevadă, în cuprinsul noimei speciale, posibilitatea restituirii imobilului retrocedat, în lipsa reglementării exprese a acestui lucru. Susținerile din apel antamează și termenul aplicabil retrocedării, arătându-se că acesta nu va fi cel prevăzut de art. 35 din Legea nr. 33/1994 (un an), ci va fi termenul prevăzut de art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, respectiv un termen considerat rezonabil;

— este îndeplinită și condiția noutății întrucât, chiar dacă problema de drept își are izvorul într-un act normativ mai vechi, aceasta nu a mai fost analizată și nu a mai fost dedusă judecării anterior; noutatea rezidă în aceea că, drept urmare a cercetărilor efectuate, au fost identificate puține soluții pentru a se putea aprecia că există practică judiciară relevantă în materie, care să conducă la concluzia că această chestiune a fost rezolvată jurisprudențial; prin urmare, există interesul formulării unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în scopul prevenirii apariției unei practici judiciare neunitare.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

37. Apelanta-reclamantă a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 519 din Codul de procedură civilă, opinia sa cu privire la dezlegarea chestiunii de drept fiind aceea că Legea nr. 255/2010 recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea

imobilului expropriat prin raportare la art. 34 din același act normativ.

38. Intimatul-pârât a apreciat că nu este necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, deoarece, conform art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 233/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local (*Legea nr. 233/2018*), termenul rezonabil pentru începerea lucrării este de maximum 24 de luni, iar chestiunea de drept referitoare la obligația de începere a lucrărilor este limitată în mod lămuritor și explicit la 24 de luni.

39. După comunicarea raportului, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, apelanta-reclamantă a depus, în termen legal, prin avocat, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a susținut că, în opinia sa, dezlegarea problemelor de drept în discuție nu se mai impune, având în vedere modificările aduse Legii nr. 255/2010 prin Legea nr. 233/2018 și prin Legea nr. 144/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local (*Legea nr. 144/2019*), prin care s-a prevăzut o procedură specială de restituire a imobilelor expropriate în situația vizată de sesizare. Pe fond, a solicitat admiterea sesizării, în sensul că dispozițiile Legii nr. 255/2010 se completează în mod corespunzător cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 în ceea ce privește dreptul de retrocedare a bunurilor expropriate.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

40. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 2.567/118/2016 a reținut că exproprierea imobilului a cărui retrocedare s-a solicitat a fost realizată în condițiile Legii nr. 255/2010, prin Dispoziția nr. xxxx din 20 august 2012, emisă de Primăria Orașului N, prin care s-a aprobat coridorul de expropriere, conform documentației cadastrale anexate, lista proprietarilor afectați de coridorul de expropriere și valoarea despăgubirii imobilele expropriate, transferul dreptului de proprietate asupra imobilului realizându-se, conform art. 9 alin. (4) din Legea nr. 255/2010, la data emiterii dispoziției.

41. Lucrarea pentru care s-a dispus exproprierea a fost executată în baza autorizațiilor de construire nr. xxx din 30 martie 2015 și nr. xxx din 24 iunie 2016, eliberate de Primăria Orașului N, și a fost finalizată, fiind întocmit Procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. xxxxx din 29 iunie 2016, imobilul în litigiu (respectiv terenul în suprafață de 1.453 mp expropriat de la reclamantă) nefiind afectat de lucrarea pentru care s-a dispus exproprierea, aspect confirmat de pârâțul expropriator prin răspunsul la interogatoriu.

42. Atât la data exproprierii, cât și la data formulării acțiunii — 15 aprilie 2016 — legea-cadru în materia exproprierii o constituia Legea nr. 33/1994 care, în art. 35, reglementează posibilitatea pentru fostul proprietar al imobilului expropriat de a cere retrocedarea acestuia dacă în termen de un an nu a fost utilizat potrivit scopului pentru care a fost preluat sau, după caz, lucrările nu au fost începute și dacă nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică.

43. Legea nr. 255/2010, în baza căreia s-a realizat exproprierea, are caracterul unei norme speciale care, fiind derogatorie de la norma generală, se aplică prioritar față de aceasta, în temeiul principiului *specialia generalibus derogant*.

44. Acest act normativ special nu conținea, la data introducerii acțiunii, dispoziții privind dreptul fostului proprietar de a cere retrocedarea terenului expropriat care nu a fost utilizat potrivit scopului în vederea căruia s-a realizat exproprierea sau asupra căruia nu s-au realizat lucrările care au justificat această măsură în termen de un an (sau în alt termen), având numai o normă de trimitere în art. 34.

45. Dificultatea de interpretare pentru care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție o dezlegare de principiu rezidă în înțelesul sintagmei din art. 34 din Legea nr. 255/2010 „dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă”, precum și al sintagmei „în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi”.

46. În esență, ceea ce se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție este interpretarea acestei norme care, în opinia primei instanțe, conține exclusiv trimiteri la normele de drept procesual referitoare la modalitatea de soluționare a acțiunii expropriatului nemulțumit de cuantumul despăgubirii stabilite pentru terenul expropriat (art. 21—27 din Legea nr. 33/1994), în timp ce dispozițiile din Legea nr. 33/1994, referitoare la retrocedarea imobilului expropriat, ar fi contrare prevederilor legii speciale.

47. Analizând comparativ cele două acte normative, pentru a stabili dacă normele legii generale pot fi aplicate complementar celor prevăzute de legea specială, instanța de trimitere a constatat că, dacă, potrivit art. 5 din Legea nr. 33/1994, utilitatea publică se declară pentru lucrările de interes național sau de interes local, după o cercetare prealabilă realizată în condițiile și de autoritățile prevăzute în art. 9 din lege, printr-un act de declarare a utilității publice emis de autorități și în procedura reglementată în art. 7 și 11, în cazul lucrărilor menționate în art. 2 din Legea nr. 255/2010 [lucrarea pentru care s-a dispus exproprierea imobilului în litigiu regăsindu-se la art. 2 alin. (1) lit. c)], acestea sunt declarate *ope legis* de utilitate publică.

48. Distincția este relevantă din perspectiva evaluării normelor contrare Legii nr. 255/2010, pentru că retrocedarea permisă de art. 35 din Legea nr. 33/1994 este condiționată de neefectuarea unei noi declarații de utilitate publică de către expropriator pentru bunurile expropriate și neutilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate sau pe care nu s-au început lucrările; or, în cazul unei utilități publice stabilite prin lege, regimul juridic al bunurilor afectate este permanent sau utilitatea publică se menține până la schimbarea acestui regim legal ca urmare a apariției unei alte legi care declară încetarea utilității publice fie pentru anumite lucrări, fie prin aplicare generală la împlinirea unor termene legale, ipoteza ultimă regăsindu-se, de exemplu, în art. III din Legea nr. 229/2013 pentru completarea art. 13 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local și pentru completarea art. 56 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului (*Legea nr. 229/2013*).

49. De aici s-ar putea deduce o incompatibilitate a normelor și, deci, imposibilitatea de a stabili caracterul complinitor al normelor din legea generală la ipotezele prevăzute de legea specială.

50. Verificând ipoteza analizată și din perspectiva materiilor reglementate de cele două acte normative, instanța de trimitere a constatat că Legea nr. 255/2010 se referă în ansamblul său la expropriere, în capitolul II din lege fiind menționate etapele procedurii de expropriere.

51. Din studiul analitic al legii speciale s-ar putea concluziona că, de vreme ce se referă doar la procedura exproprierii, care include etapa „finalizării formalităților aferente procedurii de expropriere” [intabularea dreptului de proprietate asupra coridorului de expropriere, începerea lucrărilor într-un termen considerat rezonabil în funcție de complexitatea acestora, întocmirea documentațiilor cadastrale — art. 9 alin. (5) și (6) din Legea nr. 255/2010], reglementarea printr-o lege generală a unei proceduri de retrocedare a bunului expropriat, o etapă ulterioară finalizării procedurii de expropriere, nu ar putea fi considerată ca având prevederi contrare și că ar putea completa cadrul normativ special, în virtutea normei de trimitere de la art. 34 din Legea nr. 255/2010.

52. O asemenea concluzie nu poate fi reținută însă dacă analiza se raportează la prevederile art. 11 alin. (6) și art. 13 alin. (3) din Legea nr. 255/2010. Din interpretarea coroborată a

celor două norme se poate deduce că, pentru situația în care, în procedura de expropriere, expropriatorul stabilește un alt amplasament al lucrării care nu afectează toate imobilele menționate inițial în documentațiile cadastrale și realizează o actualizare a tabelelor cu imobilele expropriate, pentru imobilele neafectate se produce o excludere din tabelul prevăzut la art. 11 alin. (4) și o radiere din oficiu din cartea funciară a interdicțiilor înscrise după întocmirea documentațiilor cadastrale, procedură care ar avea ca finalitate radierea mențiunilor privind exproprierea bunului respectiv și redobândirea de către fostul proprietar (sau deținător al altui drept real) a dreptului său inițial. Această procedură apare, așadar, ca o procedură prevăzută de norma specială, în care se stabilește o modalitate de reintrare a dreptului asupra bunului expropriat în patrimoniul persoanei expropriate și care exclude acțiunea în retrocedare întemeiată pe dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994.

53. Faptul că la adoptarea Legii nr. 255/2010 legiuitorul nu a înțeles să trimită la dispozițiile referitoare la retrocedare din legea generală este susținut și de modificările aduse art. 11 din Legea nr. 255/2010 prin Legea nr. 233/2018 care la art. I pct. 13 a introdus alin. (6¹)—(6⁷), prin care s-a stabilit o procedură de restituire a unor imobile afectate inițial de lucrarea de interes public și care nu mai apar ca fiind afectate în urma revizuirii studiului de fezabilitate, a modificării sau definitivării proiectului tehnic ori a detaliilor de execuție.

54. În baza acestor argumente, instanța de trimitere a apreciat că legea specială conține norme care stabilesc, pentru unele situații, o modalitate de restituire a bunurilor expropriate, conform voinței legiuitorului, astfel încât nu și-ar găsi aplicarea trimiterea la normele care reglementează instituția retrocedării din art. 35 și 36 din Legea nr. 33/1994.

55. În privința celei de-a doua întrebări adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a arătat că problema de drept referitoare la termenele aplicabile și dacă acestea sunt cele prevăzute de art. 35 din Legea nr. 33/1994 este în mod evident legată de un răspuns afirmativ la prima întrebare.

56. Astfel, art. 35 din Legea nr. 33/1994 [text modificat prin art. 84 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 71/2011*)], dispune că fostul proprietar poate solicita retrocedarea bunului expropriat dacă acesta nu a fost utilizat în termen de un an potrivit scopului pentru care a fost preluat sau dacă lucrările nu au fost începute, stabilindu-se și condiția ca expropriatorul să nu fi făcut o nouă declarație de utilitate publică care, în mod evident, ar trebui să se încadreze în acest termen.

57. Legea nr. 255/2010, prin prevederile art. 9 alin. (5) teza finală, stabilește obligația expropriatorului de a începe lucrările într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea lucrărilor, caracterul rezonabil urmând a fi apreciat numai după data intabulării de către expropriator a dreptului de proprietate asupra culoarului de expropriere. Astfel, în situația exproprierilor realizate conform Legii nr. 255/2010 se regăsește un termen subiectiv, iar nu unul obiectiv, cum este cel prevăzut de art. 35 din Legea nr. 33/1994, acesta din urmă găsindu-și cu atât mai puțin aplicare cu cât, așa cum s-a menționat anterior, utilitatea publică a lucrării este declarată prin lege și nu este necesară o nouă declarație de utilitate publică pentru a considera că bunul are acest regim juridic.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

58. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești relevante, precum și puncte de vedere teoretice.

59. Într-o primă orientare s-a apreciat că art. 35 din Legea nr. 33/1994 nu este aplicabil și exproprierilor efectuate în temeiul Legii nr. 255/2010.

60. În argumentarea acestui punct de vedere s-a arătat că Legea nr. 33/1994 reprezintă legea-cadru în materia exproprierii, iar Legea nr. 255/2010 reprezintă norma juridică specială, care se aplică în situația exproprierii pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean

și local. În cuprinsul Legii nr. 255/2010 este reglementată procedura specială în materia exproprierii, având în vedere obiectul de reglementare al actului normativ menționat, iar în cap. II sunt stipulate etapele procedurii de expropriere. De asemenea, au fost reglementate în mod expres situațiile în care se poate dispune restituirea bunurilor expropriate, precum și modalitatea, termenele și procedura de urmat pentru restituirea acestora. În condițiile în care legiuitorul a reglementat distinct această procedură, nu este aplicabilă norma de trimitere. În ceea ce privește susținerea că această procedură a fost reglementată prin adoptarea Legii nr. 233/2018 și că exproprierea în cauza litigioasă ar fi avut loc înainte de intrarea în vigoare a actului normativ, s-a arătat că această problemă de drept reprezintă un aspect referitor la aplicarea și interpretarea actelor normative, ca efect al succesiunii în timp a acestora, care nu ar putea face obiectul unei sesizări a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

61. S-a mai susținut că Legea nr. 255/2010, care este o lege specială, nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea imobilului expropriat în cazul neefectuării unei noi declarații de utilitate publică în termen de un an și nici nu instituie obligativitatea realizării obiectivului pentru care s-a dispus exproprierea sau a începerii lucrărilor pentru care s-a realizat exproprierea în termen de un an de la data acesteia. Acest act normativ prevede în favoarea expropriaților doar acțiunea în contestarea cuantumului despăgubirilor, reglementată de art. 22 alin. (1), excluzând în mod neechivoc acțiunea în contestarea transferului dreptului de proprietate. Potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (3) din Legea nr. 255/2010, în forma anterioară modificării prin art. I pct. 19 din Legea nr. 233/2018, numai acțiunea prin care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii se soluționează conform prevederilor art. 21—27 din Legea nr. 33/1994.

62. Un argument suplimentar îl reprezintă faptul că legiuitorul a prevăzut expres, în alin. (4) al aceluiași articol, faptul că procedura de expropriere și obiectivele de utilitate publică ce fac obiectul acestei legi speciale nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea imobilului expropriat.

63. În acest sens s-a depus Decizia civilă nr. 1475/Ap din 11 octombrie 2018, pronunțată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă.

64. Într-o altă orientare s-a apreciat că dispozițiile Legii nr. 255/2010 se completează cu prevederile art. 35 din Legea nr. 33/1994, fiind aplicabile exproprierilor efectuate în temeiul Legii nr. 255/2010 și termenele prevăzute de acest text.

65. S-a argumentat că obiectul acțiunii nu vizează contestarea cuantumului despăgubirii în baza art. 22 alin. (1) din Legea nr. 255/2010, ci este o acțiune formulată în temeiul art. 35 din Legea nr. 33/1994, de retrocedare a suprafeței de teren care nu a fost utilizată și nu este necesară pentru lucrarea pentru care a fost expropriată. În raport cu prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, lipsirea reclamantului de suprafața de teren rămasă liberă după efectuarea lucrărilor nu are nicio justificare. Cedarea prin expropriere a dreptului de proprietate privată constituie, potrivit prevederilor art. 44 alin. (3) din Constituție, art. 562 din Codul civil și art. 1 din Legea nr. 33/1994, o măsură cu caracter excepțional de restrângere a acestui drept intangibil, care nu poate fi dispusă decât pentru cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu o dreaptă și prealabilă despăgubire.

66. Reglementând dreptul de retrocedare a imobilelor expropriate, Legea nr. 33/1994 prevede la art. 35 că dacă bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate în termen de un an potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat, respectiv lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot cere retrocedarea lor dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică. O altă interpretare ar avea drept consecință

indisponibilizarea bunurilor expropriate, în sensul că acestea nu ar fi folosite potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat și nici nu ar putea fi utilizate de către foștii proprietari.

67. În acest sens, instanțele au transmis următoarele hotărâri judecătorești: Sentința civilă nr. 391 din 7 iunie 2019 a Tribunalului Bacău — Secția I civilă, definitivă prin neapelare, Sentința civilă nr. 2.304 din 24 octombrie 2019, pronunțată de Tribunalul București — Secția a III-a civilă, definitivă prin neapelare, Sentința civilă nr. 604 din 25 iunie 2019 a Tribunalului Vaslui — Secția civilă (apelul declarat împotriva acesteia nefiind soluționat) și Sentințele nr. 249/D și nr. 250/D din 15 septembrie 2017, pronunțate de Tribunalul Satu Mare, definitive, cu mențiunea că, în apel, Curtea de Apel Oradea a fost sesizată numai cu privire la modalitatea de stabilire a despăgubirilor.

68. A fost exprimată și opinia potrivit căreia dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 sunt compatibile cu normele Legii nr. 255/2010 doar în cazul finalizării lucrării publice (art. 35 teza întâi) cu constatarea neutilizării tuturor terenurilor expropriate, de la acel moment (data recepției lucrării) devenind scadentă obligația expropriatorului de a notifica persoanele expropriate îndreptățite la retrocedarea terenurilor cu restituirea de către acestea a despăgubirii, dacă a fost încasată. După modificarea Legii nr. 255/2010 prin Legea nr. 233/2018, dispozițiile celui dintâi act normativ nu se mai coroborează cu cele ale art. 35 din Legea nr. 33/1994, acestea din urmă devenind incompatibile prin prisma procedurii reglementate de art. 11 alin. (6¹)—(6⁷) din Legea nr. 255/2010.

69. În acest sens au fost depuse: Sentința nr. 41 din 7 martie 2017, pronunțată de Tribunalul Arad — Secția I civilă, definitivă prin Decizia nr. 164 din 12 octombrie 2017 a Curții de Apel Timișoara — Secția I civilă, și Sentința nr. 140 din 27 iunie 2017, pronunțată de Tribunalul Arad — Secția I civilă, schimbată în tot prin Decizia nr. 231 din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Timișoara — Secția I civilă.

70. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

71. Din verificările efectuate a rezultat că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 255/2010.

72. Cât privește constituționalitatea dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994, prin Decizia nr. 409 din 4 noiembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 27 noiembrie 2003, Curtea Constituțională, respingând ca neîntemeiată excepția invocată, a reținut că „formula redacțională a textului legal dedus controlului nu oferă temei criticii referitoare la încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât nu conține în sine nicio dispoziție cu caracter retroactiv, textul urmând a-și găsi aplicarea exclusiv de la data intrării în vigoare a legii. În ceea ce privește determinarea situațiilor juridice care rămân supuse vechii reglementări, precum și a celor care vor fi guvernate de noua reglementare, aceasta nu constituie o problemă de constituționalitate, ci de aplicare a legii în timp, de competența exclusivă a instanțelor judecătorești.

În legătură cu principiul neretroactivității legilor, Curtea constată că, potrivit acestui principiu, o lege devine obligatorie numai după publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, ea rămânând în vigoare până la apariția unei alte legi care o abrogă în mod explicit sau implicit. Prin urmare, ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a noii legi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării acestei legi, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. A decide că prin dispozițiile sale legea nouă ar putea desființa sau

modifică situații juridice anterioare, existente ca o consecință a actelor normative care nu mai sunt în vigoare, ar însemna să se încalce principiul constituțional al neretroactivității legii civile. Însă legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi.

Raportând cele arătate cu titlu principal la norma dedusă controlului, Curtea constată că aceasta își limitează incidența exclusiv la situații juridice cu persistență în timp, așadar integrate domeniului său temporal de aplicare legitim, ceea ce impune concluzia că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Neadmiterea unei atare soluții ar determina rezolvarea diferențiată a aceleiași situații juridice, în raport cu data exproprierii, ceea ce ar contraveni principiului egalității în drepturi a cetățenilor, aplicând persoanelor aflate în aceeași situație juridică un tratament discriminatoriu, contrar spiritului legii noi.

Așa fiind, Curtea constată că dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994, aplicabile și în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea de bunuri imobile expropriate anterior intrării în vigoare a acestei legi, dacă nu s-a realizat scopul exproprierii, nu contravin principiului constituțional privind neretroactivitatea legii civile.”

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul mecanismelor de unificare a practicii

73. Prin Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție — Secțiile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 27 decembrie 1999, s-a statuat că dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 referitoare la bunurile imobile care nu au fost utilizate în termen de un an potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sunt aplicabile și în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea unor bunuri imobile expropriate anterior intrării în vigoare a acestei legi, dacă nu s-a realizat scopul exproprierii.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

74. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor a apreciat că nu sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, dat fiind că dispozițiile art. 34 din Legea nr. 255/2010 nu sunt îndoielnice, lacunare sau neclare, iar aplicarea lor la un caz determinat este atributul instanței investite cu soluționarea cauzei, neputând constitui obiectul unei dezlegări cu caracter de principiu de către instanța supremă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

75. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

76. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

77. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite cumulativ, și anume: existența unei cauze aflate în curs de judecată; cauza care face obiectul judecății să se afle pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel sau al unui tribunal; instanțele mai sus menționate să judece cauza în ultimă instanță; să existe o chestiune de drept de a cărei lămurire să

depindă soluționarea pe fond a cauzei respective; chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate, iar aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii sau al unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

78. În doctrină s-a arătat că problema de drept trebuie să fie reală, să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de lege, respectiv să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că, pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecății, este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

79. Verificând întrunirea acestor condiții, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a Curții de Apel Constanța — Secția I civilă, investită în ultimă instanță cu judecata apelului, conform dispozițiilor art. 96 pct. 2 și art. 634 alin. (1) din Codul de procedură civilă și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, iar chestiunea de drept nu face obiectul unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

80. De asemenea, este îndeplinită condiția privitoare la noutatea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, care reprezintă o condiție distinctă de cea a lipsei statuării de către Înalta Curte de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată; în lipsa unei definiții și a unor criterii legale de determinare, evaluarea noutății chestiunii de drept revine instanței supreme, astfel cum s-a reținut constant în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (spre exemplu, Decizia nr. 4 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014).

81. În acest sens s-a apreciat că cerința noutății este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate. În egală măsură însă noutatea chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală ulterior.

82. Cu referire la sesizarea de față, condiția noutății poate fi considerată îndeplinită în considerarea faptului că, deși dispozițiile legale invocate de instanța de trimitere nu sunt recente, acestea nu au generat până la acest moment o jurisprudență consolidată, practica judiciară comunicată de curțile de apel fiind nesemnificativă sub aspect cantitativ.

83. În ceea ce privește condiția de admisibilitate care impune ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată se reține că art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”.

84. În încercarea de a clarifica conținutul acestei noțiuni, în doctrină s-a arătat că, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Prin urmare, sintagma „problemă de drept” trebuie raportată la prevederile cuprinse în art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”.

85. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

86. În același timp, chestiunea de drept trebuie să fie reală, iar nu aparentă, să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența și, deci, aplicarea unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.

87. Chestiunea de drept trebuie să fie aptă să suscite interpretări diferite care, fie ele doar prefigurate sau deja afirmate pe plan doctrinar, trebuie arătate în sesizare.

88. Pe de altă parte, cum de chestiunea de drept respectivă depinde soluționarea pe fond a cauzei, înseamnă că ea trebuie să fie una importantă și să se regăsească în soluția ce va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii ce urmează să fie dată, indiferent dacă cererea este admisă sau respinsă. În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat deja că admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, iar chestiunea de drept să conducă la dezlegarea în fond a cauzei, sub aspectul statuării în privința raportului juridic dedus judecării.

89. Chestiunea de drept a cărei dezlegare de principiu s-a solicitat este următoarea: *1) Dacă din interpretarea art. 34 din Legea nr. 255/2010 se poate aprecia că dispozițiile acestei legi se completează în mod corespunzător și cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994. 2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, sunt aplicabile expropriierilor efectuate în temeiul Legii nr. 255/2010 și termenele prevăzute de art. 35 din Legea nr. 33/1994?*

90. Curtea de Apel Constanța a susținut că de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 255/2010 și ale art. 35 din Legea nr. 33/1994 depinde soluționarea pe fond a cauzei, „deoarece obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie retrocedarea bunului expropriat de la reclamantă în temeiul Legii nr. 255/2010, iar prin apelul declarat se critică argumentul instanței de fond potrivit căruia o cerere de retrocedare a unui bun expropriat pe temeiul Legii nr. 255/2010 nu își găsește o statuare distinctă în acest act normativ, legea specială nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a obține retrocedarea imobilului, iar dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 nu sunt aplicabile pentru că legiuitorul nu a intenționat să prevadă, în cuprinsul normei speciale, posibilitatea restituirii imobilului retrocedat, în lipsa reglementării exprese a acestui lucru. Susținerile din apel antamează și termenul aplicabil retrocedării, susținându-se că acesta nu va fi cel prevăzut de art. 35 din Legea nr. 33/1994 (un an), ci va fi termenul prevăzut de art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, respectiv un termen considerat rezonabil”.

91. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că procesul în care a fost formulată cererea de pronunțare a unei hotărâri prealabile are ca obiect solicitarea de retrocedare a unei suprafețe de teren, expropriată prin Dispoziția nr. xxxx din 20 august 2012 a primarului orașului N, în temeiul Legii nr. 255/2010, în vederea realizării obiectivului de interes local intitulat „amenajarea malului Mării Negre în zona de litoral a orașului N — Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică”, pentru care s-a stabilit o despăgubire prin Hotărârea nr. xx din 16 octombrie 2012. Obiectivul de interes local pentru care s-a dispus exproprierea terenului în litigiu a fost realizat, conform Procesul-verbal de recepție nr. xxxxx din 29 iunie 2016, dar nu pe terenul aflat în litigiu, ci exclusiv pe terenuri învecinate acestuia.

92. Întrucât terenul nu a fost folosit de pârât potrivit scopului pentru care a fost expropriat, reclamanta a solicitat retrocedarea acestui teren în temeiul dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994 și ale art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010.

93. Cum dispozițiile legale menționate în sesizare reprezintă chiar fundamentul cererii de chemare în judecată, se reține că există o legătură cu cauza a acestor prevederi.

94. În ceea ce privește condiția care impune ca problema de drept supusă dezbaterii să privească posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege și să aibă un caracter dificil, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că nu este îndeplinită.

95. Pentru considerentele ce vor succeda, nu este îndeplinită nici condiția care impune ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, având în vedere că instanța de trimitere are a se pronunța, cu prilejul soluționării apelului, cu privire la efectul pozitiv al autorității de lucru judecat a hotărârilor judecătorești pronunțate în Dosarul nr. 680/118/2014, din perspectiva admisibilității demersului judiciar, iar sub aspectul termenului în care bunul imobil expropriat nu a fost utilizat potrivit scopului expropriării, în litigiul în care a fost formulată sesizarea s-a statuat deja în sensul că este cel prevăzut de art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010.

96. Astfel, instanța de trimitere a solicitat interpretarea următoarelor sintagme cuprinse în art. 34 din Legea nr. 255/2010: „dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă” și „în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi”.

97. Chestiunea de drept nu pune în discuție efectele modificărilor aduse Legii nr. 255/2010 prin Legea nr. 233/2018 și prin Legea nr. 144/2019, situația premisă reținută de instanța de trimitere, în limitele căreia a fost examinată sesizarea, fiind aceea că Legea nr. 255/2010 „nu conținea, la data introducerii acțiunii, dispoziții privind dreptul fostului proprietar de a cere retrocedarea terenului expropriat care nu a fost utilizat potrivit scopului în vederea căruia s-a realizat exproprierea sau asupra căruia nu s-au realizat lucrările care au justificat această măsură în termen de un an (sau în alt termen), având numai o normă de trimitere în art. 34”.

98. De altfel, din încheierea de sesizare și din înscrisurile atașate acesteia nu rezultă că la judecata în fața curții de apel s-a pus în discuție incidența dispozițiilor art. 11 alin. (4) și (6) și ale art. 13 alin. (3) din Legea nr. 255/2010, în forma în vigoare la data introducerii acțiunii, ele nefăcând obiectul judecării în primă instanță și nici obiect de critică în apel.

99. Art. 34 din Legea nr. 255/2010 prevede: „Dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”

100. Întrebarea instanței de trimitere urmărește verificarea compatibilității demersului judiciar inițiat de reclamantă cu prevederile art. 35 din Legea nr. 33/1994, conform cărora: „Dacă în termen de un an bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sau, după caz, lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică. În acest scop, foștii proprietari vor fi notificați la adresa inițială comunicată expropriatorului în vederea plății despăgubirii convenite pentru imobilul expropriat.”

101. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept observă că dispozițiile art. 34 din Legea nr. 255/2010 nu sunt îndoielnice, lacunare sau neclare. Ele consacră caracterul de normă specială al acestui act normativ în raport cu norma generală în materie de expropriere (Legea nr. 33/1994), respectiv în raport cu dreptul comun (Codul civil și Codul de procedură civilă).

102. Fiind norme care reglementează raportul cu alte prevederi legale în materie, dispozițiile art. 34 din Legea nr. 255/2010 au un grad sporit de generalitate, aplicarea lor la un caz determinat fiind întotdeauna subsumată operațiunii de verificare, în concret, a existenței în corpul legii cu caracter

special a unor prevederi proprii, iar în cazul unui rezultat negativ, a identificării normelor din legea-cadru a exproprierii ori, după caz, din dreptul comun care pot fi aplicate, sub rezerva de a nu fi contrare prevederilor legii speciale.

103. Conform dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994, admiterea cererii de retrocedare este condiționată de îndeplinirea cumulativă a două condiții, respectiv: 1) trecerea unui termen de un an în care bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat și 2) să nu fi intervenit o nouă declarație de utilitate publică.

104. Sub aspectul coroborării celor două dispoziții legale indicate de instanța de trimitere, din perspectiva termenului în care bunul imobil expropriat nu a fost utilizat potrivit scopului exproprierii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că în litigiul în care a fost formulată sesizarea s-a statuat că termenul în raport cu care trebuie analizată cererea nu este cel de un an, prevăzut de Legea nr. 33/1994, ci este termenul prevăzut de art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010.

105. Astfel, printr-o primă cerere înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu nr. 680/118/2014, reclamanta A S.R.L. a solicitat, în contradictoriu cu pârâțul Orașul N, prin primar, retrocedarea suprafeței de 1.453 mp teren situat în N, județul Constanța.

106. Prin Sentința civilă nr. 1.096 din 7 mai 2014, Tribunalul Constanța — Secția I civilă a respins cererea de chemare în judecată, reținând că, potrivit Dispoziției de expropriere nr. XXXX din 20 august 2012, emisă de primarul orașului N, exproprieria suprafeței de 1.453 mp teren s-a realizat în condițiile Legii nr. 255/2010. Așadar, aceasta din urmă, având caracter de normă specială în raport cu Legea nr. 33/1994, se va aplica cu prioritate, urmând ca, în situația în care anumite aspecte nu sunt reglementate, să se completeze cu dispozițiile Legii nr. 33/1994, conform art. 34 din Legea nr. 255/2010.

107. S-a apreciat că, în condițiile în care ambele acte normative cuprind dispoziții cu privire la termenul de realizare a lucrărilor, sunt incidente dispozițiile art. 9 alin. (5) teza finală din Legea nr. 255/2010, conform cărora: „ulterior operațiunii de intabulare, expropriatorul are obligația de a începe lucrările într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea acestora (...)”, în același sens fiind și dispozițiile art. 6 alin. (11) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010.

108. De asemenea, s-a reținut că lucrarea de utilitate publică de interes local „Amenajarea malului Mării Negre în zona de litoral a orașului N — Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică” face parte din Programul operațional regional 2007—2013, axa prioritară 5 „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”, domeniul major de intervenție „Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice”.

109. În vederea realizării investiției propuse, pârâțul a urmat o serie de etape: depunerea cererii de finanțare, depunerea proiectului, obținerea unor avize, prin Adresa nr. xxxxx din 17 ianuarie 2014 primarul orașului N solicitând Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Est — Organismul intermediar Programul operațional regional lămuriri cu privire la stadiul evaluării proiectului și finalizarea cât mai rapidă a procedurilor.

110. În raport cu această situație de fapt, dar și cu împrejurarea că prin Instrucțiunea nr. 114 din 20 noiembrie 2013, emisă de Autoritatea de management pentru Programul operațional regional, s-a stabilit ca dată-limită de implementare a proiectului data de 31 decembrie 2005, Tribunalul Constanța a apreciat că termenul rezonabil la care face trimitere art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010 nu a fost depășit, motiv pentru care a respins acțiunea, ca nefondată.

111. Această sentință a devenit definitivă ca efect al respingerii apelului declarat de reclamantă, prin Decizia nr. 12C din 16 februarie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă.

112. Instanța de apel a reținut că, în speță, se pune problema termenului de începere a lucrărilor și a dispozițiilor legale care sunt incidente în cauză, iar instanța de fond a stabilit în mod corect că în speță sunt incidente dispozițiile art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, care prevăd obligația expropriatorului de a începe lucrările într-un termen rezonabil, în funcție de complexitatea acestora, iar nu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994, care prevăd un termen de un an, cum greșit a susținut apelanta.

113. O a doua cerere de retrocedare a aceluiași teren, întemeiată pe dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994, a făcut obiectul Dosarului nr. 2.204/118/2015 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă, care a fost soluționat prin Sentința civilă nr. 2.188 din 17 septembrie 2015, în sensul admiterii excepției autorității de lucru judecat și respingerii, în consecință, a cererii de chemare în judecată.

114. Tribunalul a reținut că ambele cereri de retrocedare au fost întemeiate pe dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994, motivându-se că imobilul expropriat nu a fost utilizat în termen de un an, potrivit scopului pentru care a fost preluat, că în procesul anterior s-a stabilit aplicarea în speță a dispozițiilor art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, normă specială în materie de expropriere în raport cu Legea nr. 33/1994, care stabilește obligația expropriatorului „de a începe execuția lucrărilor într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea acestora”, respectiv că termenul rezonabil la care face trimitere art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010 nu a fost depășit, având în vedere Instrucțiunea nr. 114 din 20 noiembrie 2013, emisă de Autoritatea de management pentru Programul operațional regional, prin care s-a stabilit ca dată-limită de implementare a proiectului 31 decembrie 2015.

115. S-a arătat că toate aceste statuări, care formează considerentele Sentinței civile nr. 1.096 din 7 mai 2014, au intrat în puterea lucrului judecat, potrivit dispozițiilor art. 430 alin. (2) din Codul de procedură civilă, astfel că nu pot fi ignorate la soluționarea celui de-al doilea litigiu, iar reclamanta s-ar fi putut prevala de o situație nouă în justificarea unei a doua cereri de retrocedare a terenului expropriat, respectiv de o cauză diferită, numai după data de 31 decembrie 2015, perioada anterioară acestei date fiind avută în vedere de instanțele care au judecat prima cerere; această sentință a devenit definitivă prin neapelare.

116. Cererea de chemare în judecată care face obiectul Dosarului nr. 2.567/118/2016, în care a fost formulată prezenta sesizare, având ca obiect cererea de retrocedare a aceleiași suprafețe de teren, în temeiul dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994 și ale art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, a fost înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța ulterior datei de 31 decembrie 2015, respectiv la 15 aprilie 2016.

117. Excepția autorității de lucru judecat invocată de pârât a fost respinsă de tribunal prin Încheierea din 10 iunie 2016, cu motivarea că prin Sentința civilă nr. 1.096 din 7 mai 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 680/118/2014, devenită definitivă, respingând acțiunea, ca nefondată, instanța a stabilit că sunt aplicabile dispozițiile art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, care prevăd că expropriatorul are obligația de a începe lucrările într-un termen rezonabil, în funcție de complexitatea acestora, iar prin Instrucțiunea nr. 114 din 20 noiembrie 2013, emisă de Autoritatea de management pentru Programul operațional regional, s-a stabilit ca dată-limită de implementare a proiectului 31 decembrie 2015.

118. Reclamanta a reiterat acțiunea înainte de data de 31 decembrie 2015, iar prin Sentința civilă nr. 2.188 din 17 septembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.204/118/2015, a fost admisă excepția autorității de lucru judecat, apreciindu-se că reclamanta se va putea prevala de o cauză juridică diferită numai după data de 31 decembrie 2015.

119. Tribunalul a apreciat că, având în vedere efectul pozitiv al autorității de lucru judecat de care se bucură Sentința civilă

nr. 2.188 din 17 septembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, și împrejurarea că acțiunea a fost înregistrată pe rolul instanței după data de 31 decembrie 2015, nu este întrunită tripla identitate prevăzută de art. 431 alin. (1) din Codul de procedură civilă, întrucât reclamanta se prevalează în prezent de o cauză juridică diferită, respectiv depășirea datei-limită de implementare a proiectului prevăzută în Instrucțiunea nr. 114 din 20 noiembrie 2013, emisă de Autoritatea de management pentru Programul operațional regional; soluția dată acestei excepții nu face obiectul controlului judiciar.

120. În considerarea efectului pozitiv al autorității de lucru judecat de care se bucură Sentința civilă nr. 1.096 din 7 mai 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, devenită definitivă prin Decizia nr. 12C din 16 februarie 2015 a Curții de Apel Constanța — Secția I civilă, respectiv Sentința civilă nr. 2.188 din 17 septembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că, în cauză, există o dezlegare definitivă, în sensul că acesteia îi sunt aplicabile dispozițiile art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010, care prevăd obligația expropriatorului de a începe lucrările într-un termen rezonabil, în funcție de complexitatea acestora, iar nu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994, care prevăd un termen de un an.

121. În ceea ce privește a doua condiție prevăzută de art. 35 din Legea nr. 33/1994, care impune să nu fi intervenit o nouă declarație de utilitate publică, în practica judiciară a fost exprimată opinia conform căreia dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 nu ar putea fi invocate ca temei de retrocedare a bunului expropriat în temeiul Legii nr. 255/2010, în considerarea caracterului permanent al utilității publice declarate pentru exproprierea dispuse în temeiul Legii nr. 255/2010, care are ca specific declararea prin lege a utilității publice [la art. 2 alin. (1) lit. c) fiind menționate lucrările de construcție, reabilitare, modernizare, dezvoltare și ecologizare a zonei litorale a Mării Negre, precum și a stațiunilor turistice de interes național].

122. Este însă de observat că, potrivit dispozițiilor art. III din Legea nr. 229/2013: „În cazul în care declararea utilității publice nu a fost urmată de realizarea scopului pentru care a fost declarată, utilitatea publică se consideră încetată de drept astfel: a) la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul utilității publice declarate anterior, dacă de la declararea utilității publice și până la data intrării în vigoare a prezentei legi au trecut cel puțin 2 ani; b) la împlinirea unui termen de 2 ani calculat de la data declarării utilității publice, dacă declararea a intervenit cu mai puțin de 2 ani înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi sau intervine după intrarea ei în vigoare. Fac excepție imobilele care la data declarării utilității publice se aflau sau, ulterior acesteia, au intrat prin orice modalitate în domeniul public sau privat al statului ori în proprietatea privată a comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor.”

123. Prin urmare, deși este real că, potrivit normei speciale, utilitatea publică se declară prin lege, în egală măsură aceasta încetează, în condițiile legii sus-menționate, dacă nu a fost urmată de realizarea scopului pentru care a fost declarată.

124. Unul dintre argumentele invocate de instanțele care au apreciat că prevederile art. 35 din Legea nr. 33/1994 ar contraveni dispozițiilor Legii nr. 255/2010 a fost acela că în cazul normei speciale utilitatea publică rezultă din lege și are caracter permanent.

125. Or, caracterul permanent al utilității publice declarate prin Legea nr. 255/2010 avea drept consecință neîndeplinirea celei de-a doua condiții prevăzute cumulativ de art. 35 din Legea nr. 33/1994.

126. Însă, având în vedere completarea art. 13 din Legea nr. 255/2010 cu dispozițiile art. III din Legea nr. 229/2013, nu se mai poate susține că utilitatea publică declarată prin lege este permanentă, ci este necesar ca instanța investită cu soluționarea cauzei să verifice în concret dacă aceasta mai subsistă.

127. Având în vedere caracterul excepțional al cedării prin expropriere a dreptului de proprietate privată, precum și faptul că în Legea nr. 33/1994, care reprezintă legea-cadru în materie de expropriere, este prevăzută posibilitatea retrocedării, în condițiile art. 35, a bunurilor expropriate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că, în virtutea normei de trimitere cuprinsă în art. 34 din Legea nr. 255/2010, de principiu, această posibilitate nu poate fi exclusă în situația expropriierilor dispuse prin acest din urmă act normativ, în lipsa unei norme care să prevadă expres o asemenea restricție.

128. Caracterul excepțional al cedării prin expropriere a dreptului de proprietate privată a fundamentat, de altfel, și raționamentul judiciar care a condus la recunoașterea în beneficiul persoanelor expropriate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 33/1994 a posibilității de a solicita retrocedarea bunurilor care nu au fost folosite potrivit scopului de utilitate publică declarat, prin Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție — Secțiile Unite în interpretarea dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994.

129. Faptul că art. 22 alin. (3) din Legea nr. 255/2010, în forma în vigoare la 15 aprilie 2016, făcea trimitere expres la dispozițiile art. 21—27 din Legea nr. 33/1994 nu exclude posibilitatea aplicării, în concret, și a altor dispoziții din acest act normativ, pentru cazurile în care legea specială nu dispune, sub rezerva să nu contravină legii speciale.

130. Interpretarea contrară ar lipsi de efecte prevederile art. 34 din Legea nr. 255/2010, în sensul că ar restrânge nepermis posibilitatea aplicării altor prevederi din Legea nr. 33/1994 (cu excepția celor prevăzute de art. 21—27) și ar constitui o veritabilă exceptare de la aplicarea art. 35 din Legea nr. 33/1994 a bunurilor expropriate în temeiul Legii nr. 255/2010, neprevăzută de lege; în plus, în prezent, art. 22 din Legea nr. 255/2010 a fost modificat prin Legea nr. 233/2018, în sensul că nu mai face trimitere la dispozițiile art. 21—27 din Legea nr. 33/1994, ceea ce ar conduce la imposibilitatea aplicării în completare a normei generale, atunci când legea specială nu dispune.

131. Dar faptul că, de principiu, art. 34 din Legea nr. 255/2010 poate fi coroborat cu prevederile art. 35 din Legea nr. 33/1994 nu poate conduce la pronunțarea unei hotărâri prealabile în sensul solicitat, deoarece prevederile art. 34 din Legea nr. 255/2010 nu sunt lacunare, incomplete sau echivoce; solicitarea instanței de trimitere nu identifică, în fapt, nicio dificultate reală de interpretare.

132. În realitate, pretinsa dificultate invocată de instanța de trimitere vizează aplicarea acestor norme la cazul particular dedus judecătii.

133. Or, aplicarea legii la un caz determinat excedează competenței Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, fiind atributul instanței investite cu soluționarea cauzei.

134. Astfel, posibilitatea completării legii speciale cu legea generală, în sensul art. 34 din Legea nr. 255/2010, nu este susceptibilă de nicio explicitare, fiind expres prevăzută de textul legal, cu mențiunea că, așa cum s-a arătat deja, aplicarea în completarea normei speciale a unei norme generale presupune o analiză prealabilă care conduce la concluzia că, în materia analizată, legea specială nu dispune.

135. Dacă legea specială are norme proprii, care acoperă în întregime problema de drept aflată în examinare, aplicarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 255/2010 nu este necesară.

136. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că, în cauză, cererea de pronunțare a unei chestiuni prealabile nu pune în discuție posibilitatea aplicării dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994, prin coroborare cu prevederi cuprinse în Legea nr. 255/2010, care ar putea reprezenta o procedură de restituire a bunurilor expropriate prevăzută de legea cu caracter special.

137. Dacă legea specială nu are norme proprii sau conține dispoziții care reglementează doar parțial problema litigioasă, devin aplicabile dispozițiile art. 34 din Legea nr. 255/2010.

138. Fiind îndeplinită această premisă, norma generală trebuie supusă unei verificări sub aspectul compatibilității cu norma specială, însă această compatibilitate nu se determină în abstract.

139. În ceea ce privește sintagma „completarea în mod corespunzător” a Legii nr. 255/2010 cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994, aceasta, prin natura sa, nu este susceptibilă de o dezlegare cu caracter de generalitate.

140. De altfel, în cazul concret analizat, „completarea în mod corespunzător” a Legii nr. 255/2010 cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 s-a și concretizat sub aspectul termenului, în sensul dezlegării cuprinse în Sentința civilă nr. 1.096 din 7 mai 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, devenită definitivă.

141. Această instanță, fiind investită cu o cerere de retrocedare a bunului expropriat în temeiul Legii nr. 255/2010, a examinat-o prin prisma dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994, dar, identificând în legea specială un alt termen decât cel prevăzut de textul legal indicat ca fundament al cererii de chemare în judecată, a dat eficiență dispozițiilor art. 9 alin. (5) din Legea nr. 255/2010.

142. Cu alte cuvinte, cererea de retrocedare a fost supusă analizei din perspectiva condițiilor impuse în legea-cadru a exproprierii, dar prima condiție impusă pentru admiterea cererii de retrocedare, respectiv cea privitoare la termen, a fost examinată din perspectiva legii speciale, care conținea prevederi sub acest aspect.

143. Cealaltă condiție care necesită o analiză sub aspectul posibilității „completării în mod corespunzător” a Legii nr. 255/2010 cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 vizează declararea, respectiv încetarea utilității publice care a justificat exproprierea.

148. Pentru considerentele expuse, constatând că nu sunt întrunite condițiile prevăzute pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.567/118/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

1) Dacă din interpretarea art. 34 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 255/2010), se poate aprecia că dispozițiile acestei legi se completează în mod corespunzător și cu dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată;

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, sunt aplicabile exproprierilor efectuate în temeiul Legii nr. 255/2010 și termenele prevăzute de art. 35 din Legea nr. 33/1994?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 22 iunie 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

